

UiT Norges arktiske universitet

Studentmobilitet ved Fakultet for naturvitenskap og teknologi

Rapport fra arbeidsgruppe 15.12.2019

Innhold

1. Bakgrunn og mandat	3
1.1 Mandat for arbeidet	4
2. Status for studentmobilitet ved UiT og NT-fak	5
2.1 Utvalgte nøkkeldata	5
2.2 Hovedutfordringen ved studentmobilitet – utreisende studenter ved NT-fak	7
2.3 Utdanningsopphold ved UNIS	8
3. Administrativ organisering av fagfeltet studentmobilitet	9
4. Informasjon til studenter om utveksling	9
5. Fakultetets bruk av ressurser	10
6. Kvalitetssikrede avtaler	11
7. Mobilitet – vurdering av relevans for karriereløp	11
8. Forslag til handlingsplan	12
Referanser	14

1. Bakgrunn og mandat

Norge har forpliktet seg til 2020-målet i Bolognaprosessen om at minst 20 prosent av studentene som fullfører høyere utdanning i Europa skal ha gjennomført et utenlandsopphold på tre måneder eller mer. I 2017 hadde 15,5 prosent av de som avla eksamen i Norge vært på utveksling. Hvis vi legger til de norske studentene som tar en hel grad i utlandet, kommer vi opp i 21 prosent. Regjeringen har imidlertid satt et nasjonalt mål om at innen 2020 skal 20 prosent av *de som avlegger en grad i Norge* (altså uten å regne inn de som tar en hel grad utenlands) ha vært på utveksling, og at «på lengre sikt» skal halvparten ha hatt et studieopphold utenlands (Meld. St. 16 (2016-2017), «Kvalitetsmeldingen»).

UiT Norges arktiske universitet (UiT) ligger under dette målet. I perioden 2015-2017 hadde totalt 9 prosent av andel uteksaminerte studenter ved UiT hatt et studieopphold i utlandet, med tilsvarende 8 prosent utveksling innen «Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag» (Norske studenter på utveksling, Diku rapportserie nr 1, 2019). Kunnskapsdepartementet forventer at UiT jobber for å øke andelen studenter som drar på utveksling.

Med bakgrunn i status over tid med lav andel av studenter ved NT-fak som reiser på utveksling i løpet av sine studier, ble det nedsatt en arbeidsgruppe som skulle utarbeide forslag til handlingsplan og tiltak for å øke studentmobilitet. Arbeidsgruppa har bestått av både ansatte og studenter, og ble ledet av prodekan for utdanning. Arbeidet til gruppa dokumenteres i denne rapporten, som inkluderer forslag til handlingsplan og konkrete tiltak. Arbeidet er forankret i fakultetets strategi «*Naturvitenskap og teknologi i nord – mot 2022*» og fakultetets årsplan for 2019.

Arbeidsgruppa har hatt følgende sammensetning:

- Prodekan Annfrid Sivertsen (leder av arbeidsgruppen) – NT-fak
- Universitetslektor Trine Lydersen – ITS
- Professor Luca Frediani – IK
- Seniorrådgiver Jan Fuglesteg – IFI
- Studentrepresentant Bo Berdal Eek – studieprogrammet Siv.ing. romfysikk
- Studentrepresentant Simen Lund Kirkvik – studieprogrammet Bachelor i informatikk
- Rådgiver Anne Marit Wilhelmsen (sekretær) – FUF, NT-fak

Arbeidsgruppa har hatt fire møter hvorav Simen Lund Kirkvik deltok på to møter, Bo Berdal Eek og Luca Frediani deltok på tre møter hver.

1.1 Mandat for arbeidet

Arbeidsgruppen har hatt følgende mandat:

- Beskrive status for studentmobilitet ved NT-fak i en nasjonal kontekst, samt lokal kontekst ved UiT ut fra tilgjengelig dokumentasjon. Tilgjengelig dokumentasjon vil være statistikk for ut- og innveksling ved fakultetet de siste 5-10 årene, nasjonale rapporter og rapporter fra UiT på studentmobilitet, nasjonale og lokale styringssignaler.
- Vurdere samlet kvalitet og relevans på informasjon om utveksling til studentene, og gi konkrete forslag til forbedring av nettsidene. Informasjon til studentene vil kunne være fra fellestjenesten ved UiT sentralt, på fakultetets nettside, samt informasjon fra de enkelte instituttene og studieprogrammene.
- Gi en vurdering på fakultetets samlede bruk av ressurser opp mot studentmobilitet. Herunder regnes fakultetets, instituttenes og de enkelte studieprogrammenes ressursbruk.
- Gi en vurdering på mobilitet sin relevans for karriereløp for studenter som utdannes ved fakultetet.
- Utarbeide en handlingsplan for hvordan fakultetet kan øke sin studentmobilitet. Forslag til handlingsplan med konkrete tiltak leveres inn til dekan ved NT-fak innen 15. desember 2019 som del av rapport som dokumenterer arbeidet til gruppa.
- Tiltak som foreslås i handlingsplanen skal være innenfor dagens bruk av ressurser ved fakultetet og instituttene. Arbeidsgruppa kan peke på tiltak som vil være utenfor dagens ressursbruk hvis den ser at mandatet ikke kan besvares innenfor eksisterende økonomiske rammer.

2. Status for studentmobilitet ved UiT og NT-fak

2.1 Utvalgte nøkkeldata

Tabell 1-5 under inneholder et utvalg av relevante nøkkeldata som bidrar med informasjon om studentmobilitet, og særlig utreisende studentmobilitet ved UiT og NT-fak de siste årene.

Tabell 1. Studentmobilitet UiT – ut og inn over tre måneder (antall studenter).

	Ut	Inn	Totalt
2013	165	365	530
2014	175	380	555
2015	180	380	560
2016	220	460	680
2017	230	465	695
2018	275	535	810

Kilde: DBH

Tabell 2. Studentmobilitet UiT – ut og inn pr. fakultet (antall studenter).

Fakultet	2014	2015	2016	2017	2018
BFE-fak	60	55	75	55	80
Jurfak	15	20	20	30	50
Helsefak	145	140	150	180	235
HSL-fak	115	125	115	110	180
UMAK	15	15	5	25	15
IVT-fak			25	35	20
NT-fak	50	45	50	60	75
Uspes	140	130	165	125	155

Kilde: DBH

Tabell 3. Utreisende studentmobilitet UiT (antall studenter).

Fakultet	2014	2015	2016	2017	2018
BFE-fak	15	10	10	15	15
Jurfak	10	10	15	25	35
Helsefak	60	45	75	70	85
HSL-fak	40	55	35	35	60
UMAK	5	5	0	10	0
IVT-fak	0	0	0	0	5
NT-fak	15	15	20	15	15
Uspes*	30	30	45	35	55

Kilde: DBH. * Avtalene inngått uten fakultetstilhørighet - "åpne avtaler".

Tabell 4. Uteksaminerte ved UiT, med utveksling og prosentandel i perioden 2015-2017. (Tabell 20 fra Norske studenter på utveksling, Diku rapportserie nr 1, 2019.)

Fagområde	Totalt	Utsveksling	Andel
Helse-, sosial- og idrettsfag	2 402	203	8 %
Lavere grads nivå	1 734	96	6 %
Høyere grads nivå	266	13	5 %
Integrert mastergrad/profesjon	402	94	23 %
Humanistiske og estetiske fag	427	53	12 %
Lavere grads nivå	266	34	13 %
Høyere grads nivå	161	19	12 %
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	814	28	3 %
Lavere grads nivå	433	9	2 %
Høyere grads nivå	121	1	1 %
Integrert mastergrad/profesjon	260	18	7 %
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	1 391	107	8 %
Lavere grads nivå	838	50	6 %
Høyere grads nivå	470	39	8 %
Integrert mastergrad/profesjon	83	18	22 %
Primærnæringsfag	150	8	5 %
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	274	7	3 %
Lavere grads nivå	236	1	0 %
Samfunnsfag og juridiske fag	1 212	159	13 %
Lavere grads nivå	479	74	15 %
Høyere grads nivå	361	45	12 %
Integrert mastergrad/profesjon	372	40	11 %
Økonomiske og administrative fag	1 051	110	10 %
Lavere grads nivå	614	74	12 %
Høyere grads nivå	437	36	8 %
Totalsum	7 818	680	9 %

Kilde: NSD. Totalsummene omfatter også noen uteksaminerte med uoppgitt fagområde og fra utelatte kategorier (<50 uteksaminerte).

Tabell 5. Oversikt over utreisende studenter over tre måneder ved NT-fak fordelt på institutt.

Institutt	2015	2016	2017	2018	2019 (vårsemester)	Totalt antall studenter
IFT	1	12	7	6	6	32
IG	10	6	6	3	2	27
IFI	2	2*	0	2*	3	9
IK	0	0	0	1	0	1
IMS	0	0	1	1	0	2
ITS	3	0	0	5	0	8
Totalt antall studenter	16	20	14	18	11	79

* Studenter som reiste på IFI avtaler var fra IFT og ITS.

2.2 Hovedutfordringen ved studentmobilitet – utreisende studenter ved NT-fak

Det er forholdsvis stor forskjell på antall innreisende og utreisende studenter.

Ved NT-fak ser vi at antall utreisende studenter de siste fem årene har ligget nokså jevnt på ca 15 studenter, men for å nå målet om 20 prosent må dette antallet økes. Vi ser imidlertid at innen de integrerte mastergradene/profesjonsutdanningene i «Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag» i Tabell 4, så var andelen på 22 prosent i tidsrommet 2015-2017. Samme tabell viser kun 6 prosent på lavere grads nivå (bachelor) og 8 prosent på høyere grads nivå (2-årig master).

I DIKU-rapporten “Norske studenter på utveksling – Variasjon mellom institusjoner og fagområder, Rapportserie Nr 1, 2019”, som tar utgangspunkt i tall fra 2017 og perioden 2015-2017 ligger UiT lavt med sine 8 % sammenliknet med de andre breddeuniversitetene (19-27%), og også under gjennomsnittet på 15 % i sektoren (Tabell 2 i rapporten). Ser man på sammenlikning «Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag» i (Tabell 3 i rapporten) er gjennomsnittet nasjonalt på henholdsvis 10% bachelor, 16% master og 48% integrert master. UiT ligger således under det nasjonale gjennomsnittet for alle typer studieløp i denne kategorien. Sammenlikning mellom institusjoner på «Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag» i (Tabell 4 i rapporten) ligger UiB og NTNU på topp med 25-26% utveksling, mens UiO ligger marginalt over UiT med 11%. Rapporten viser klart at det er variasjon mellom institusjoner og mellom ulike studieløp ved de ulike institusjonene, og mellom fagfelt på samme institusjon. Eksempelvis ligger UiB høyt på utveksling både bachelor (28%) og master (25%) (har ikke integrerte master i denne kategori) og NTNU høyt på integrert master (54%) men lavt på bachelor (6%) og master (11%).

Totalt sett har 79 studenter ved NT-fak hatt tellende utvekslingsopphold over tre måneder i perioden 2015-2018, Tabell 5. Ser man på fordeling på institutt er majoriteten av utreisende studenter tilhørende program fra kun to av fakultetets institutt, med henholdsvis 32 utreisende studenter fra IFT og 27 utreisende studenter fra IG. Resterende institutt har få utreisende studenter på sine studieprogram. Ved IG er samtlige 27 utreisende studenter på bachelornivå, og ved IFT 30 studenter tilhørende 5-årig integrerte sivilingeniørprogram (AFM, EKM, Romfysikk). Selv med gode tall for enkelte at fakultetets studietilbud er dagens tall for lave. Hovedutfordringen ved utreisende studentmobilitet er å øke disse tallene til et tilfredsstillende nivå for alle fakultetets studieprogram.

Utreisende studenter fordeler seg på ulike utvekslingsavtaler og geografiske studiested, uten noen gjenkjennbare mønstre (eks hvis avtale/studiested har hatt (høyt antall) utreisende studenter ett år har ikke dette resultert i at samme avtale/studiested benyttes av utreisende studenter påfølgende år). Utreisende studenter fra NT fordeler seg også på typer avtaler, Freemover (13), Åpen avtale (14), Erasmus+ (23), North2North (13), Nordlys (4) og Barents+ (1) uten tydelige mønstre.

2.3 Utdanningsopphold ved UNIS

NT-fak benytter seg også av utdanningsopphold for studenter på Universitetssenteret på Svalbard (UNIS). Dersom utdanningsopphold ved UNIS gis samme status som utveksling, ville tallene for utreisende studenter ved NT-fak vært høyere.

Tabell 6 viser antall studenter fra NT-fak som har hatt et opphold ved UNIS i tidsrommet 2015-2018. Vi ser at en god del av studentene har avlagt og bestått kun ett emne i løpet av sitt opphold. Dersom de da kun har hatt et kortere opphold og for å ta intensivt emne, vil ikke opphold ved UNIS kunne vurderes til å være direkte sammenlignbart med utvekslingsopphold over ett eller to semester. Imidlertid ser vi av Tabell 5 at for studieprogrammene bachelor og master i geologi, er tallene for studenter som har tatt flere emner ved UNIS betraktelig høyere enn for de andre studieprogrammene som benytter seg av emner ved UNIS (17 studenter på bachelor og 24 studenter på masternivå har tatt mer enn ett emne ved UNIS). Dette kan tyde på at for Institutt for geovitenskap er et opphold ved UNIS et reelt alternativ til utveksling for studentene. Andel av studenter med utdanningsopphold på UNIS, og lengde og antall emner som tas, vil også være påvirket av UNIS sitt tilbud innenfor de ulike fagfeltene. Innenfor enkelte fagfelt er det emnepakker som vil dekke hele semestre som kan innpasses i studieplan, mens for andre vil kun enkeltemner være passende.

Tabell 6. Antall studenter fra NT-fak med opphold på UNIS i perioden 2015-2018.

Institutt	Studieprogram	Antall studenter med opphold på UNIS i tidsrommet 2015-2018	Kommentar
Institutt for fysikk og teknologi	Bachelor i fysikk	2	
	Master i fysikk	6	To av studentene avla og bestod kun ett emne
	Siv.ing. EKM	8	Alle studentene avla og bestod kun ett emne
	Siv.ing. AFM	1	Studenten avla og bestod kun ett emne.
	Siv.ing. romfysikk	3	To av studentene avla og bestod kun ett emne
Institutt for geovitenskap	Bachelor i geologi	18	Én av studentene avla og bestod kun ett emne
	Master i geologi	50	26 av studentene avla og bestod kun ett emne
Institutt for kjemi	Master i kjemi	2	Én av studentene avla og bestod kun ett emne
Institutt for teknologi og sikkerhet	Bachelor i sikkerhet og miljø	2	
	Master of Safety and Technology in the High North	7	Alle studentene avla og bestod kun ett emne

Fem studenter har vært på UNIS i både studieprogrammet bachelor i geologi og master i geologi.

3. Administrativ organisering av fagfeltet studentmobilitet

Etter ADM2020 har mobilitet blitt en fellestjeneste som i hovedsak administreres av Seksjon for internasjonalt samarbeid (SIS), FUF sentralt. Som følge av at dette er blitt en fellestjeneste, har NT-fak avgitt de ressurser som fulgte med stillingsandelen som internasjonal koordinator i fakultetsadministrasjonen. Rollen som internasjonal koordinator inneholdt i hovedsak følgende arbeidsoppgaver:

- veiledning av studenter som ønsket å reise ut
- avholde semestervise informasjonsmøter for studenter om utreisende utveksling
- nominere studenter til europeiske partneruniversiteter
- oppdatere fakultetets nettsider om utreisende studentutveksling
- inngåelse av nye utvekslingsavtaler

Disse arbeidsoppgavene skal nå fordeles mellom fellestjenesten (nivå 1) og instituttene (nivå 3). Veiledning ser ut til skulle foregå i hovedsak på instituttnivå. Fellesinformasjon om utveksling, deriblant nettsider, er en arbeidsoppgave som vil ligge på fellestjenesten. Fellestjenesten vil også nominere og administrere inngåelse av nye utvekslingsavtaler.

NT-faks kontaktperson for utreisende utveksling i fellestjenesten SIS har arbeidssted ved campus Narvik.

4. Informasjon til studenter om utveksling

Studenter som ønsker å reise på utveksling har behov for relevant informasjon om valgmuligheter av lærested, emner og søknadsprosess. UiTs sentrale nettsider om valgmuligheter av lærested og søknadsprosess har stadig blitt bedre, med den nye utvekslingsportalen, <https://uit.no/utdanning/studentutveksling>. Imidlertid varierer det i stor grad hvor mye informasjon utvekslingsportalen gir om de spesifikke lærestedene, og arbeidsgruppen mener det ligger et stort potensial for forbedring her. Eksempler på mer informasjon som er tilgjengelig vil kunne være direkte link til reisebrev/blogg/film fra tidligere utreisende studenter på sider om utvekslingsinstitusjoner (TripAdvisor for utveksling).

NT-faks nettsider har også inneholdt en del informasjon særlig spisset for studenter på våre egne studieprogram. Disse nettsidene er nå fjernet, da nivå 2 ikke lenger oppdaterer disse. Instituttene ved NT-fak har i hovedsak også egen kort informasjon om utveksling i studiekatalogen, med link til fakultets/SIS nettsider om utveksling. På instituttens egne sider er det på enkelte institutter tomme linker på meny punkt «Utsveksling», andre linker til utvekslingsportalen, andre til fakultets sider som skal utfases. Under meny punkt «Studiested du kan utveksle til» i studiekatalogen er det mange utvekslingsinstitusjoner som ikke er gjenkjennbare for det enkelte studietilbudet.

Internasjonal koordinator ved fakultetet har også avholdt semestervise informasjonsmøter for studenter som ønsker å reise ut, samt tilbudt veiledning til alle som har bedt om det. Veiledning og informasjonsmøter må for fremtiden utføres av fellestjenesten og/eller instituttene.

5. Fakultetets bruk av ressurser

Ressursen med internasjonal koordinator i fakultetsadministrasjonen er fjernet. De tilgjengelige ressursene som gjenstår ved NT-fak, er den stillingsandel som studieveiledere og studieledere/undervisningsledere på instituttene har tilgjengelig for arbeidsoppgavene som omhandler studentutveksling. Hvor mye tid den enkelte studieveileder/studieleder har tilgjengelig til dette, varierer nok i stor grad også med antall utreisende studenter. Det er vanskelig å gi en nøyaktig vurdering på hvor mye ressurser som er tilgjengelig i dag, og derfor også hvor mye ressurser som vil kreves hvis antallet utvekslingsstudenter øker. Tilbakemeldinger fra instituttene har vært preget av at det er utfordrende å estimere egen samlet ressursbruk, og varierer fra mindre enn 1 stillingsprosent for institutt med lavt andel utveksling til ca 10 % stillingsprosent for institutt med høy andel utveksling, andre har estimert total tidsbruk til ca 2 arbeidsuker. Det vil være utfordrende å opprettholde tilstrekkelig administrativ kompetanse i et felt dersom en arbeider med dette sporadisk/sjelden. Instituttene vil derfor ha behov for tett samarbeid med SIS, særlig opp mot fellestjenestens kontaktperson til NT-fakultetet. Gjennomgående er det bekymring rundt instituttens ressurser til å arbeide med utveksling etter omorganisering, og økning i arbeidsoppgaver uten tilførte ressurser eller avlastning på andre områder. Dette sees i lys av at det ligger forventninger om at andel utveksling skal øke de neste årene.

Arbeidsgruppa vurderer ved grovt estimat at det totalt sett kan være omtrent et halvt årsverk som jobber med studentutveksling på NT-faks seks institutter i samlet bidra fra både faglig og

administrative ansatte. Det ser også ut til at arbeidsoppgavene er fordelt ca 50/50 mellom administrative og vitenskapelige ansatte selv om dette også vil variere noe mellom instituttene. For å nå målet om 20 % utreisende studenter må man anta at samlet ressurs på instituttene bør økes til minimum et helt årsverk. Dersom instituttene ikke tilføres flere ressurser, må man se på hvilke andre arbeidsoppgaver som eventuelt må fjernes fra instituttnivå for å kunne prioritere de arbeidsoppgavene som omhandler studentutveksling. Når instituttene skal ha "førstelinje" arbeidsoppgaver knyttet til internasjonalisering og utveksling, vil det være hensiktsmessig om fellestjenesten tilbyr opplæring/kurs for de som skal arbeide med dette på nivå 3.

Fellestjenesten SIS har vurdert at de primært server NT-fak med 50 % stilling av kontaktperson ved campus Narvik. Øvrige ansatte i SIS vil involveres etter behov og geografisk område. Dette inkluderer arbeidet med inn- og utreisende studentmobilitet, oppdatert informasjon på SIS sine nettsider, informasjonsmøter på fakultetet i samarbeid med fagmiljøene og kvalitetssikring av avtaler med fagmiljøene. Mottaksprogram for innreisende utvekslingsstudenter høst og vår er også inkludert. Videre inngår også veiledning hva angår søknader om mobilitetsprosjekter, partnerskapssøknader og møter med fagmiljøene om samarbeid. Dette er et grovt overslag når det gjelder tid og arbeidsområder, men SIS mener at det skal være ganske dekkende. Arbeidsgruppa vurderer ressurs fra SIS som tilstrekkelig for å ivareta NT-fak også med en økning i antall utveksling. Videre at SIS selv må vurdere om det er behov for ressursøkning i fellestjenesten for å kunne utføre sine arbeidsoppgaver og forpliktelser overfor enhetene ved økning i antall utreisende studenter.

6. Kvalitetssikrede avtaler

I UiT's overordnede strategiplan "Drivkraft i nord – Strategi for UiT mot 2022" heter det at "...Alle utdanninger skal tilby minst to kvalitetssikrede utvekslingsopphold...". Det er ikke definert ytterligere hva som ligger i begrepet "kvalitetssikret".

Arbeidsgruppen mener at det med "kvalitetssikrede utvekslingsopphold" menes avtaler hvor det er gjort en faglig vurdering på at lærestedet tilbyr relevante emner som passer inn i studieprogrammet, og at studenter som gjennomfører og består spesifikke anbefalte emner, så kalte "emnepakker", ikke blir forsinket i studieforløpet ved UiT.

Emnepakker er utvalgte emner som studentene skal ta ved den utenlandske institusjonen. Når emnepakker foreligger, slipper studenten selv å finne emner, noe som kan være nokså tidkrevende og vanskelig for studentene, avhengig av hvor oversiktlig informasjon man får fra det utenlandske lærestedet (primært fra nettsidene til lærestedet).

Slike kvalitetssikrede avtaler med emnepakker kan være et komplekst arbeid å få til, da emner og timeplaner kan endres fra semester til semester. Dette krever tett kontakt med den utenlandske institusjonen, som også må prioritere å bistå oss med oppdatert informasjon. Arbeidsgruppa ser at tidspunkt for utreise i studieplaner, "mobilitetsvindu", vil påvirke type emnepakker. Standardiserte forhåndsgodkjente emnepakker er mest aktuelt tidlig i studieløpet. For utreise senere i studieløpet vil det trolig være mer hensiktsmessig med mer fleksible løsninger mhp. valg av emner.

Det er erfaring ved enkelte institutter med å holde oversikt over godkjente emner for tidligere utreisende studenter ved studietilbudene. Dette kan være et godt alternativ til å ha ferdige godkjente emnepakker som kan være ressurskrevende å vedlikeholde. Gode og lett tilgjengelige oversikter kan være tilfredsstillende med hensyn på studentenes behov for informasjon. Arbeidsgruppa tror det vil være ulike preferanser blant fakultetets studentgruppe, enkelte vil foretrekke ferdige «pakkeløsninger» og andre vil ønske å ha lage sine egne emnesammensetninger som bli forhåndsgodkjent. Det viktigste er at studentene kan gjennomføre utvekslingsopphold uten å bli forsinket i sine studieløpet.

Studenter kan imidlertid også reise ut på ikke-kvalitetssikrede avtaler. Forhåndsgodkjenning av emner må gjøres på instituttet.

7. Mobilitet – vurdering av relevans for karriereløp

I NIFU rapport “Utdanning for arbeidslivet. Rapport 2019:3” vises det til at utveksling generelt gis lav score når det gjelder vurdering av ansettelse av nyutdannede kandidater. Arbeidsgruppa mener det er vanskelig å si noe spesifikt om studentutvekslings relevans for karriereløp. Per dags dato er ikke dette noe vi har dokumentasjon på for NT-faks studietilbud. Det kan være hensiktsmessig at programledelsen er oppmerksom på dette i sitt arbeid med studiekvalitet og kontakt med avtakerfeltene.

8. Forslag til handlingsplan

I NOKUTs rapport “Hva hemmer og fremmer studentutveksling? En analyse av data fra Studiebarometeret 2017” har man sett på hvilke faktorer som er viktig for motivasjon for utveksling og hvordan institusjonene kan bidra til å øke studentmobiliteten.

I analysen er det mye som tyder på at det er en sammenheng mellom det å bli oppmuntret til å dra på utveksling og sannsynligheten for å gjøre det. Oppmuntring om utveksling og god informasjon fra studiestedet kan trygge de mindre mobile studentene til å øke sin mobilitet. Samtidig kan det å ha et tilbud som oppleves som faglig relevant motivere til utveksling. Samspillet mellom faglige ansatte og studenter på studieprogrammet ser også ut til å være viktig for å stimulere til utveksling.

Studenter som tidligere har vært på andre studieopphold i utlandet har høyere sannsynlighet for å være motivert for utveksling enn dem som ikke har vært på studieopphold i utlandet før. Dette kan tale for å gjøre også kortere utenlandsopphold mer tilgjengelig for studenter, for på den måten å stimulere til økt utveksling.

Arbeidsgruppen foreslår følgende tiltak, med planlagt iverksettelse i 2020:

- Informasjonsmøter (for eksempel pizzalunsj) på studieprogrammene/instituttene, før UiTs interne søknadsfrist for utveksling (februar og september), i samarbeid med fellestjenesten. Fagspesifikke møter vil være mer relevant for studentene enn generell informasjon. Studenter som har reist ut tidligere bør fortrinnsvis være tilstede og fortelle om sine utvekslingsopphold. Det bør vurderes om informasjonsmøter skal inn i årsplanen til instituttene.
- Utarbeiding av rutiner for koordinering av aktiviteter på SIS og ved instituttene.
- SIS gir tilbud om opplæring til ansatte på instituttene som skal jobbe med utveksling.
- Avtaledatabasen bør inneholde mer informasjon om lærestedene, og SIS bør kunne utnytte avtaledatabasens potensiale bedre som informasjonskanal til studentene. Dette må gjøres av fellestjenesten, eller i samarbeid med dem. Nettsider må gjerne også inneholde oversikt over tidligere godkjente emner (på studieprogramnivå). Det bør også innføres obligatoriske rapporter fra alle som har vært på utveksling, til nytte og hjelp for studenter som skal reise ut.
- Det må ryddes i avtaledatabasen slik at det ikke kommer opp læresteder som ikke er relevant for studieprogrammet. Instituttene må melde inn til fellestjenesten hvilke læresteder som skal fjernes, evt hvilke som skal inkluderes.
- Utveksling bør synliggjøres godt på instituttenes nettsider (kanskje ligge som et punkt i hovedmenyen), med link til de sentrale nettsidene om utveksling.
- Man bør legge reisebrev inn i studiekatalogen på studieprogrammene.
- Instituttene bør flytte relevant informasjon om utveksling fra NT-faks nettsider som snart utfases til egne sider, da fakultetsidene ikke lenger vil vedlikeholdes.
- Bruke studentambassadører til å promotere utveksling, for eksempel i infomøter, blogging og lignende, etter mal fra Universitetet i Bergen, <https://www.uib.no/prosjekt/ambassador>. Dette bør administreres av fellestjenesten, som også kan vurdere om andre seksjoner ved FUF sentralt kan bidra i arbeidet for å rekruttere flere utreisende (ved bruk av for eksempel film).
- Det må legges tydelig inn i alle studieplantabeller et "mobilitetsvindu", dvs. ett eller to semestre som er åpen for å reise på utveksling. Utveksling skal være en naturlig og faglig integrert del av studieløpet.¹ Eventuelle barrierer i studieprogrammet som vanskeliggjør utveksling bør unngås.

---

¹ <https://khrono.no/kontaktkonferansen-kvalitet-siu/kvalitet-krever-internasjonalisering/125352>

- Fakultetet bør tilrettelegge for erfaringsdeling på mobilitet i sine fora på tvers av institutt, eksempelvis kontorsjefmøte, studieadministrativt møte, undervisningsledermøte og instituttledermøte.
- Det må arbeides med å skape en forventning om at de fleste studenter skal reise på utveksling i løpet av sine studietid i ulike infomøter med studentene. Dette vil kreve en kulturendring i fagmiljøene og vedvarende fokus fra instituttene sine ulike lederfora. Eksempler på disse er instituttleders utvidet ledergruppe, instituttråd og programstyrer.
- Øke de samlede ressurser på instituttnivå til minimum et helt årsverk.
- Relevans av utveksling for studentenes fremtidige karriereløp inkluderes i programledelsene arbeid med studiekvalitet.

Referanser

Kultur for kvalitet i høyere utdanning. Meld. St. 16 (2016-2017). Kunnskapsdepartementet.

Drivkraft i nord – Strategi for UiT mot 2022.

Naturvitenskap og teknologi i nord – mot 2022.

Norske studenter på utveksling. Variasjoner mellom institusjoner og fagområder. Rapportserie Nr. 1 2019. Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning.

Studiebarometeret: Rapport 3-2019. Hva hemmer og fremmer studentutveksling? En analyse av data fra Studiebarometeret 2017. Kjersti Stabell Wiggen.

Utdanning for arbeidslivet. Arbeidsgivers forventninger til og erfaringer med nyutdannede fra universiteter, høyskoler og fagskoler. Rapport 2019:3. NIFU. Liv Anne Støren, Rune Borgan Reiling, Siv-Elisabeth Skjelbred, Marte Eline Ulvestad, Tone Cecilie Carlsten og Dorothy Sutherland Olsen.

